

02.02.2026

Data wydarzenia: 11.06.2026 - 12.06.2026

Obszary Polonistyki XII. Literatura (i kultura) wiejskich przestrzeni w XXI wieku - dyskursy, odmiany gatunkowe, transfiguracje, rekonstrukcje

Typ wydarzenia: Konferencja

Organizatorzy: Uniwersytet Rzeszowski

Grupy docelowe: Studenci, Doktoranci

Zakład Literatury Polskiej XX i XXI Wieku Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego zaprasza do udziału w ogólnopolskiej, multidyscyplinarnej konferencji naukowej *Obszary Polonistyki XII Literatura(i) wiejskich przestrzeni w XXI wieku - dyskursy, odmiany gatunkowe, transfiguracje, rekonstrukcje*

Literatura wiejska to jeden z najtrwalszych i najważniejszych nurtów literatury polskiej XX i XXI wieku. Od Chłopów Władysława Reymonta, poprzez pisarstwo Stanisława Piętaka, Tadeusza Nowaka, Wiesława Myśliwskiego, aż po współczesne próby opisu wsi po transformacji ustrojowej - wieś pozostaje przestrzenią symboliczną, polityczną, egzystencjalną i wyobraźniową. Jest obszarem, który, choć marginalizowany, stanowi inherentny, istotny składnik polskiej tożsamości. Współczesna wieś to zarazem miejsce dynamicznych przemian: demograficznych, społecznych, klimatycznych i kulturowych. W tekstach literackich coraz częściej jawi się jako obszar złożonych tożsamości, konfliktów klasowych, spotkania lokalności z globalnością i tradycji z nowoczesnością, dlatego do ich charakterystyki najbardziej przylega zaproponowany przez prof. Agnieszkę Czyżak termin „proza wiejskich przestrzeni”.

Współczesna literatura podejmuje próbę opisanie na nowo „świata po pegieerze”, zrekonstruowania głosu tych, których dotąd nie słuchano: kobiet, migrantek, ludzi żyjących poza głównym nurtem dyskursu miejskiego. Czy można dziś mówić o renesansie literatury chłopskiej, czy raczej o jej radykalnym przekształceniu? Czy wieś nadal stanowi opozycję wobec miasta, czy też granice między tymi przestrzeniami uległy zatarciu? Jaką rolę w literackim obrazie wsi odgrywają dziś takie kategorie, jak: pamięć, dziedziczenie traumy, ekologia i wykluczenie społeczne?

Ogólnopolska, multidyscyplinarna konferencja naukowa „Obszary Polonistyki XII. Literatura (i kultura) wiejskich przestrzeni w XXI wieku - dyskursy, odmiany

gatunkowe, transfiguracje, rekonstrukcje” odbędzie się w dniach 11–12 czerwca 2026 jako dwunasta edycja cyklu Obszary Polonistyki w formie zdalnej. Otworzy ją wykład dr hab. prof. UAM Agnieszki Czyżak Literatura (i kultura) wiejskich przestrzeni w XXI wieku – nowe pytania, strategie negocjacji sensów, kierunki poszukiwań. Zwieńczeniem konferencji będzie transmitowane online spotkanie z Łukaszem Barysem – ważnym pisarzem młodego pokolenia, którego debiut Kości, które nosisz w kieszeni, uhonorowany Paszportem Polityki (2021), otworzył nowy rozdział w opowiadaniu o polskiej prowincji XXI wieku.

Organizatorzy zapraszają młodych badaczy i badaczki, doktorantki, doktorantów, studentki i studentów zainteresowanych literaturą współczesną, historią społeczną, kulturą ludową i narracjami tożsamościowymi, by wspólnie przyjrzeć się temu, co pojęcie wsi i wiejskich przestrzeni znaczy dziś w polskiej literaturze – i jaką wieś ta literatura kreuje.

Proponowane obszary tematyczne:

- Rewizje nurtu chłopskiego w XXI wieku – od Władysława Reymonta do Stanisława Aleksandra Nowaka, od Wiesława Myślińskiego do Macieja Płazy.
- Obraz prowincji po transformacji ustrojowej w literaturze po 1989 roku.
- Narracje postchłopskie – literatura jako miejsce (de)konstrukcji tożsamości chłopskiej.
- Mapowanie / geografia przestrzeni wiejskich / wsie wyobrażone / „postwieś”.
- Problemy społeczności wiejskich: oblicza wiejskiej mentalności, nierówności społeczne i różnice ekonomiczne między regionami Polski, wykluczenie komunikacyjne, kulturowe i edukacyjne, alkoholizm i nuda.
- Eko-narracje i literatura wsi wobec kryzysu klimatycznego.
- Feminizm ludowy i kobiece autobiografie wiejskie.
- Zależności międzypokoleniowe na wsi: wielopokoleniowość, relacja młodzi–starzy, macierzyństwo i ojcostwo, różnice między generacjami.
- Współczesne migracje: wieś–miasto–wieś, emigracja zarobkowa i powroty emigrantów; współczesna turystyka wiejska, zmiana tkanki społecznej wsi.
- Przemieszczanie się/podróżowanie w przestrzeniach wiejskich.
- Antropologia wsi i literatura – język, pamięć, oralność.
- (Nie)pamięć zbiorowa: wstyd, traumy, marginalizacja.
- Chłopskość jako kategoria polityczna – od populizmu po klasowość.
- Język i styl „wiejskich” narracji.
- Poezja, dramat, teatr, opera wobec wiejskich przestrzeni.
- Literatura faktu o życiu na wsi i prowincji.
- Obraz wsi w literaturze dziecięcej i młodzieżowej.
- Wieś oczami mniejszości (Romów, Ukraińców, Białorusinów, osób LGBTQ, migrantów i uchodźców).
- Wieś w kryminałach, thrillerach, folk horror.
- Moda na ludowość w sztukach wizualnych, grach komputerowych, filmie i muzyce, wiejskie „hity” (np. folk revival, kultura DIY, rustykalność w popkulturze, reportaż Joanny KucielFrydryszak Chłopki, film Chłopi reż. DK i Hugh Welchmanów, serial 1670, reż. Maciej Buchwald i Kordian Kądziała itp.).

Na zgłoszenia z tytułem artykułu, abstraktem do 300 znaków ze spacjami i krótkim biogramem czekamy do 30 kwietnia 2026 r. pod adresem mailowym **przestrzenwiejska2026@gmail.com**. Wystąpienia powinny trwać do 15 minut. Opłata konferencyjna wynosi 400 złotych i należy ją opłacić do 31 maja 2026 r. Numer konta podamy uczestnikom po akceptacji zgłoszenia. Plonem konferencji ma być recenzowana monografia naukowa.

Komitet organizacyjny:

Mgr Kinga Skowron (Szkoła Doktorska UR),
Mgr Piotr Wojtaszek (Szkoła Doktorska UR).

Komitet naukowy:

Prof. dr hab. Jolanta Pasterska,
Dr hab. prof. UR Anna Jamrozek-Sowa,
Dr hab. prof. UR Arkadiusz Luboń,
Dr hab. prof. UR Magdalena Rabizo-Birek.
Dr hab. prof. UR Anna Wal

Adres: Rzeszów, ul. Rejtana 16C

Data zgłaszania prelegentów: 30.04.2026

Opłata: 400

Do pobrania:

- Anons_o_konferencji.pdf

Słowa kluczowe: literatura, kultura wsi, kultura, obszary polonistyki, konferencja

Opublikował: Wojciech Maryjka